

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 289/2012-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. júna 2012 predbežne prerokoval sťažnosť Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, ktorou namietalo porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Sžnč 4/2011 z 22. júna 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky **o d m i e t a** ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. augusta 2011 doručená sťažnosť Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej aj „sťažovateľ“) pre namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Sžnč 4/2011 z 22. júna 2011.

2. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v postavení odporcu účastníkom súdneho konania podľa štvrtej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, teda konania proti nečinnosti orgánu verejnej správy. Navrhovateľ - sudca Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) - sa v tomto konaní domáhal, aby najvyšší súd uložil sťažovateľovi povinnosť konať a rozhodnúť vo veci jeho odvolania proti platovému dekrétu predsedu krajského súdu. Najvyšší súd uznesením napadnutým touto sťažnosťou uložil sťažovateľovi ako odporcovi povinnosť konať a rozhodnúť o odvolaní navrhovateľa v lehote 30 dní od právoplatnosti tohto uznesenia. Najvyšší súd uznesenie odôvodnil v podstate tým, že rozhodnutie predsedu súdu (platový dekrét) je individuálnym správnym aktom, proti ktorému sa jeho adresát môže odvolať, a keďže odvolacím orgánom je sťažovateľ, je jeho povinnosťou rozhodnúť o opravnom prostriedku v zmysle Správneho poriadku.

3. Sťažovateľ sa domnieva, že napadnutým uznesením došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu z dôvodu jeho zjavnej neodôvodnenosti a arbitrárnosti, čo je z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné. Dôvodí tým, že najvyšší súd nemal na vec aplikovať Správny poriadok, keďže pri vydaní platového dekrétu absentuje prvok konania v oblasti verejnej správy a platový dekrét nie je rozhodnutím, ale iba písomnou informáciou o zložení a výške funkčného platu, ktorý patrí sudcovi zo zákona. Sťažovateľ je toho názoru, že sudca sa v prípade nestotožnenia s platovým dekrétom môže domáhať súdnej ochrany za subsidiárnej aplikácie Zákonníka práce v riadnom občianskom súdnom konaní. Tým, že najvyšší súd neposkytol vo svojom uznesení jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky nastolené právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, malo dôjsť k zásahu do označeného práva sťažovateľa.

4. K procesnej legitimácii na podanie sťažnosti sťažovateľ najskôr uviedol, že si je vedomý, že štát, resp. jeho orgány v zásade nie sú nositeľmi základných práv a slobôd, čo štandardne judikuje aj ústavný súd, je však toho názoru, že in concreto je aktívne procesne legitimovaný na podanie sťažnosti. Poukazuje na uznesenia ústavného súdu II. ÚS 16/2011, II. ÚS 501/2010 a III. ÚS 105/2011, kde ústavný súd konal o sťažnostiach štátu, štátneho orgánu a právnickej osoby zriadenej zákonom, a v prospech svojej

spôsobilosti podať sťažnosť argumentuje aj tým, že nemal vôľu vystupovať ako správny orgán, keďže žiaden právny predpis mu neukladal povinnosť rozhodnúť o odvolaní sudcu proti platovému dekrétu.

5. V petite sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd rozhodol tak, že uznesením najvyššieho súdu bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Súčasne navrhol, aby ústavný súd povolil odklad vykonateľnosti uznesenia najvyššieho súdu.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže

ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa takto ústavný súd okrem iného zaoberal aj otázkou, či návrh je podaný oprávnenou osobou, in concreto či Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky ako sťažovateľ je v tomto prípade oprávnené podať sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Otázka spôsobilosti orgánov verejnej moci byť sťažovateľom v konaní pred ústavným súdom bola už v minulosti opakovane predmetom rozhodovania ústavného súdu. Ako správne uviedol aj sťažovateľ, v zásade nie je vylúčené, aby aj orgány verejnej moci (štátne orgány) podali sťažnosť podľa čl. 127 ústavy (napr. vo vlastníckych sporoch, keď vystupujú v súkromnoprávných vzťahoch v rovnom postavení s ostatnými účastníkmi konania). Môžu tak však urobiť iba vtedy, ak je splnená podmienka, že v konkrétnom prípade mohli byť a aj v skutočnosti boli nositeľmi ústavou zaručených základných práv alebo slobôd. Orgán verejnej moci (štátny orgán) môže podať sťažnosť, len pokiaľ je postihnutý ako „každý“, a nie ako „nositeľ verejných úloh (verejného záujmu)“, resp. pri výkone právomocí štátu. Pokiaľ štát vystupuje v príslušnom právnom vzťahu ako subjekt verejného práva a súčasne ako nositeľ verejnej moci, z povahy veci vyplýva, že nie je a ani nemôže byť nositeľom (subjektom) základných práv a slobôd (II. ÚS 19/04, III. ÚS 115/06). Rovnako ústavný súd v minulosti uviedol, že v takom type verejného súdnictva, akým je správne súdnictvo podľa § 247 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), je pojmovovo vylúčené, aby orgán verejnej správy mohol uplatňovať a realizovať základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Na podporu tohto záveru uviedol, že sťažovateľ nie je v žiadnom prípade oprávnený na začatie konania podľa § 247 a nasl. OSP, pretože jeho procesné postavenie sa odvodzuje výlučne z toho, že v tomto konaní sa preskúmava zákonnosť jeho rozhodnutí, ktoré boli vynesené v procesnom postupe, kde sťažovateľ mal nadradené, mocenské postavenie voči účastníkovi konania, ktorý sa proti tomu postaveniu mohol v konečnom dôsledku brániť aj žalobou v správnom súdnictve (IV. ÚS 149/04).

9. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd nezistil žiaden dôvod na odklon od právnych názorov ústavného súdu vyslovených v uvedených

uzneseniach, ktorý by mohol viesť k predloženiu návrhu na zjednotenie odchylných právnych názorov senátov plénu ústavného súdu (§ 6 zákona o ústavnom súde). V konkrétnom súdnom konaní, ktorého výsledkom bolo uznesenie najvyššieho súdu, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť konať a rozhodnúť o odvolaní navrhovateľa proti platovému dekrétu, vystupoval sťažovateľ ako ústredný orgán štátnej správy, ktorého postup, resp. nečinnosť preskúmaval všeobecný súd z hľadiska jeho zákonnosti. Sťažovateľ bol síce účastníkom tohto súdneho konania, avšak bez možnosti iniciovať jeho začatie, keďže toto právo je zverené len fyzickej osobe alebo právnickej osobe, ktorá tvrdí, že orgán verejnej správy nekoná bez vážneho dôvodu spôsobom ustanoveným príslušným právnym predpisom tým, že je v konaní nečinný (§ 250t ods. 1 OSP). V správnom súdnictve takto najvyšší súd skúmal zákonnosť postupu sťažovateľa a konal o ochrane pred jeho nečinnosťou, ktorú navrhovateľ tvrdil. Najvyšší súd preskúmaval postup sťažovateľa pri výkone jeho právomoci ústredného orgánu štátnej správy (reprezentanta štátu) vo vymedzenom úseku štátnej správy. Sťažovateľ teda v predmetnom správnom konaní (podľa záverov najvyššieho súdu, pozn.) mal konať ako mocenský orgán rozhodujúci o platových pomeroch účastníka konania, pričom z dôvodu jeho nekonania (nečinnosti) mu povinnosť konať a rozhodnúť bola uložená výrokom uznesenia najvyššieho súdu podľa § 250t ods. 4 OSP.

10. Za tohto stavu, vychádzajúc z charakteru správneho súdnictva ako verejného súdnictva dospel ústavný súd (v zhode s uvedenými skoršími názormi ústavného súdu) k záveru, že sťažovateľ ako účastník konania v postavení odporcu, o ktorého nečinnosti rozhodoval najvyšší súd, z podstaty veci nemohol byť nositeľom (adresátom) základných práv a slobôd podľa ústavy. V dôsledku toho nebol ani oprávnenou osobou na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti túto odmietol ako podanú zjavne neoprávnenou osobou.

11. K sťažovateľom prezentovaným uzneseniam ústavného súdu, ktorými boli sťažnosti štátu, jeho orgánu, resp. právnickej osoby zriadenej zákonom prijaté na ďalšie konanie, ústavný súd len stručne uvádza, že v týchto prípadoch nešlo o analogickú situáciu. Vo všetkých týchto prípadoch sa tieto subjekty domáhali ochrany svojich práv, ktoré mali

byť, resp. boli porušené v konaniach všeobecných súdov, kde sa rozhodovalo o sporoch, ktoré mali základ v súkromnom práve, resp. ktoré sa týkali uplatňovania majetkových nárokov v riadnom sporovom konaní. V týchto prípadoch teda v zhode s už uvádzanou judikatúrou nebolo vylúčené, aby sa tieto osoby, resp. orgány domáhali ochrany v konaní pred ústavným súdom podľa čl. 127 ústavy.

12. Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na zrušenie uznesenia najvyššieho súdu a ešte predtým o odklade jeho vykonateľnosti neprichádzali do úvahy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. júna 2012